DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

Warszawa, 10 kwietnia 1954 r. Nr 5 Poz. 27—36

TREŚĆ:

27.

ZARZĄDZENIE Nr 44
MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 1 marca 1954 r.

w sprawie stosowania dodatków do robocizny w przedsiębiorstwach budowlano-montażowych dla robót wykonywanych w warunkach zimowych.

(L. dz. D.XIII/2/909/54)

W wykonaniu uchwały Nr 94/54 Prezydium Rządu z dnia 23 lutego 1954 roku, ze względu na szczególnie uciążliwe warunki pracy przy wykonywaniu robót budowlano-montażowych przy niskiej temperaturze, w porozumieniu z Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Dla robotników budowlano-montażowych przyznaje się do zarobku akordowego, obliczonego zgodnie z obowiązującymi katalogami norm i stawek jednostkowych na roboty budowlano-montażowe dodatki, wynikające z zastosowania współczynników korygujących, wyszczególnionych w załączniku Nr 1 do zarządzenia.

2. Stosowanie współczynników korygujących do innych robót niż opisane w załączniku Nr 1 do zarządzenia jest niedozwolone.

§ 2. 1. Współczynniki korygujące, o których mowa w § 1, stosuje się przy robotach wykonywanych na otwartej przestrzeni oraz w pomieszczeniach zamkniętych nieogrzanych, gdy średnia temperatura miesięczna, zmierzona na zewnątrz wynosi mniej niż 0° C.

2. Sposób stosowania współczynników korygujących oraz ustalania temperatur określa załącznik Nr 2 do zarządzenia.

§ 3. Przepisy § 1 i § 2 nie dotyczą robotników, którzy otrzymują wynagrodzenie na podstawie katalogów norm i stawek jednostkowych, zawierających już współczynniki lub dodatki do norm i stawek jednostkowych, uwzględniające wykonywanie robót w warunkach zimowych lub osobne normy i stawki jednostkowe dla robót wykonywanych w tych warunkach.

§ 4. 1. W przypadku konieczności całkowitego przerwania robót i niemożności dostarczenia robotnikom pracy zastępczej, należy wypłacać robotnikom 50% stawki czasowej (dniówkowej) według kategorii osobistego zaszeregowania.

2. Przepisy ustępu 1 mają zastosowanie tylko w stosunku do robotników, którzy zgłosili się w danym dniu do pracy i nie zostali skierowani do pracy zastępczej.

§ 5. 1. Wypłata środków z tytułów określonych w §§ 1 i 4 dokonywana będzie przez banki specjalne na podstawie specjalnych oświadczeń, podpisanych przez kierownika zakładu i głównego (starszego) księgowego, określających wysokość środków, zgodność tej wysokości z odnośnymi pozycjami list płac oraz przepisami zarządzenia.

2. Przekroczenia kwartalnych limitów funduszów płac, wynikłe z tego tytułu ,traktuje się za usprawiedliwione i zalegalizowane i w związku z tym nie wymagają one decyzji, określonych w § 4 uchwały Nr 294/53 Prezydium Rządu z dnia 18 kwietnia 1953 roku w sprawie zasad wydawania przez banki specjalne środków na fundusz płac przedsiębiorstwom wykonawstwa inwestycyjnego oraz zasad i trybu kontroli bankowej (Monitor Polski Nr A-41, poz. 494).

§ 6. Wykonanie zarządzenia powierza się dyrektorom centralnych zarządów oraz Dyrektorowi Zarządu Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych.

§ 7. Zarządzenie obowiązuje od dnia 1 lutego 1954 roku do czasu wprowadzenia w życie norm pracy, albo współczynników asortymentowych do tych norm, uwzględniających obniżoną wydajność pracy przy robotach wykonywanych w warunkach zimowych, zgodnie z uchwałą Nr 380 Prezydium Rządu z dnia 23 maja 1953 roku w sprawie opracowania i zatwierdzania cenników oraz katalogów norm kosztorysowych na roboty budowlano-montażowe.

Minister **B. Piotrowski**

Załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 44 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli.

WSPÓŁCZYNNIKI KORYGUJĄCE

L. p.	OPIS ROBOT	Współczynniki przy temperaturze w stopniach Celsjusza: poniżej 0° do − 10°	poniżej − 10°
		a	b
	I. Roboty transportowe i takelunkowe		
1	Roboty transportowe i takelunkowe wykonywane na otwartym powietrzu i w pomieszczeniach nieogrzanych	1,10	1,20
2	Roboty transportowe i takelunkowe wykonywane na wysokości ponad 15 m	1,15	1,25
	II. Roboty murowe		
3	Roboty murarskie wykonywane na otwartym powietrzu	1,15	1,25
4	Roboty murarskie wykonywane w pomieszczeniach nieogrzanych	1,10	1,15
	III. Roboty ciesielskie		
5	Roboty ciesielskie wykonywane na otwartym powietrzu	1,10	1,20
6	Roboty ciesielskie wykonywane w pomieszczeniach nieogrzanych	1,05	1,10
	IV. Roboty stolarskie		
7	Roboty stolarskie wykonywane na otwartym powietrzu	1,10	1,20
8	Roboty stolarskie wykonywane w pomieszczeniach nieogrzanych	1,05	1,10
	V. Roboty betonowe i żelbetowe		
9	Roboty betonowe i żelbetowe wykonywane na otwartym powietrzu	1,10	1,20
10	Roboty betonowe i żelbetowe wykonywane w pomieszczeniach nieogrzanych	1,05	1,10
	VI. Wykonywanie konstrukcji stalowych		
11	Wykonywanie konstrukcji stalowych na otwartym powietrzu i w pomieszczeniach nieogrzanych, jak: trasowanie, składanie, nitowanie, rozbiórka elementów konstrukcji itp.	1,15	1,25
	VII. Montaż konstrukcji stalowych		
12	Montaż konstrukcji stalowych, ustawianie, nitowanie itp. wykonywane na otwartym powietrzu	1,20	1,30
	VIII. Montaż urządzeń przemysłowych		
13	Montaż, regulacja i próby urządzeń przemysłowych	1,15	1,25
	IX. Roboty spawalnicze		
14	Spawanie i cięcie metalu i rur wykonywane na otwartym powietrzu	1,15	1,25
15	Spawanie i cięcie metalu i rur wykonywane w pomieszczeniach nieogrzanych	1,05	1,10
	X. Roboty elektromontażowe		
16	Roboty elektromontażowe wykonywane na otwartym powietrzu	1,15	1,25
17	Roboty elektromontażowe wykonywane w pomieszczeniach nieogrzanych	1,10	1,15
	XI. Roboty blacharskie i dekarskie		
18	Roboty blacharskie i dekarskie wykonywane na otwartym powietrzu	1,15	1,25
19	Roboty blacharskie wykonywane w pomieszczeniach nieogrzanych	1,05	1,10
	XII. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna magistrali rurowych, gazowych, cieplnych i rurociągów naftowych		
20	Roboty zewnętrzne	1,15	1,25
	XIII. Instalacje sanitarne, centralne ogrzewanie i instalacje przemysłowe		
21	Roboty wewnątrz budynków nieogrzanych	1,10	1,15
	XIV. Roboty kowalsko-ślusarskie		
22	Roboty ślusarsko-kowalskie wykonywane na otwartym powietrzu	1,10	1,20
23	Roboty kowalsko-ślusarskie wykonywane w pomieszczeniach nieogrzanych	1,05	1,10

Załącznik Nr 2 do zarządzenia Nr 44 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli.

INSTRUKCJA

w sprawie stosowania współczynników korygujących do norm czasu i stawek jednostkowych dla robót budowlano-montażowych wykonywanych w warunkach zimowych.

§ 1. 1. Współczynniki korygujące do norm czasu i stawek jednostkowych stosuje się wtedy, gdy średnia miesięczna temperatura mierzona na zewnątrz (na otwartym powietrzu) wynosi poniżej 0° C. Współczynniki stosuje się tylko dla robót wykonywanych w dniach, w których średnia temperatura wynosi poniżej 0° C.

2. Dni, w których temperatura wynosi 0° C lub powyżej 0° C, nie zalicza się do obliczania średniej temperatury miesięcznej.

3. Średnia temperatura miesięczna oraz ilość dni o temperaturze poniżej 0° C dla miesięcy lutego i marca 1954 roku ustalona będzie centralnie dla poszczególnych rejonów na podstawie danych Państwowego Instytutu Hydrologiczno-Meteorologicznego. Ustalenia te podane będą do wiadomości przez Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli.

§ 2. 1. Współczynniki korygujące stosuje się wyłącznie do zarobku akordowego, osiągniętego w czasie tych zmian, w których średnia temperatura wynosiła poniżej 0° C. Wysokość współczynnika ustala się w zależności od średniej temperatury miesięcznej, obliczonej zgodnie z § 1 pkt. 3, bez względu na to, czy temperatura danej zmiany wynosiła poniżej czy powyżej —10° C.

P r z y k ł a d. Średnia temperatura danej zmiany wynosiła —8° C, a średnia miesięczna temperatura danych zmian wynosiła —12° C. Stosuje się współczynnik dla temperatur poniżej —10° C kol. b). Jeżeli jednak przy tej samej średniej temperaturze miesięcznej temperatura zmiany wynosiła +1° C to współczynników nie stosuje się.

2. Za podstawę do obliczania kwoty dodatku należnego robotnikowi w wyniku zastosowania współczynników korygujących przyjmuje się taką część zarobku akordowego w danym miesiącu, jaka odpowiada stosunkowi ilości zmian, przepracowanych na otwartym powietrzu lub w pomieszczeniach nieogrzanych, o średniej temperaturze poniżej 0° C do ogólnej ilości zmian przepracowanych w akordzie przez danego robotnika.

P r z y k ł a d. Robotnik przepracował w ciągu miesiąca przy wykonywaniu robót ciesielskich 24 zmiany, w tym: 2 zmiany pracował na „dniówkę", a na akord — 4 zmiany w pomieszczeniach ogrzanych, 2 zmiany na otwartym powietrzu przy średniej temperaturze zmiany równej 0° C, 4 zmiany w pomieszczeniach nieogrzanych przy średnich temperaturach zmian poniżej 0° C i pozostałe 12 zmian na otwartym powietrzu przy średnich temperaturach zmian poniżej 0° C. Średnia temperatura miesięczna wynosiła —11° C. Zarobek robotnika wyniósł za pracę na „dniówkę" 50 zł i za pracę na akord 800 zł. Łączna ilość zmian przepracowanych w akordzie wyniesie:

24 — 2 = 22 zmiany;

ilość zmian przepracowanych na otwartym powietrzu przy temperaturze poniżej 0° C wynosi:

$$12, \text{ tj. } \frac{12}{22} = 54{,}5\%$$

ilość zmian przepracowanych w pomieszczeniach nieogrzanych przy temperaturze poniżej 0° C wynosi:

$$4 \text{ tj. } \frac{4}{22} = 18{,}2\%$$

Dodatki obliczamy na podstawie załącznika Nr 1, biorąc pod uwagę współczynniki podane w kolumnie b:

za zmiany na otwartym powietrzu — poz. 5, współczynnik 1,20
800,00 zł × 54,5% × 0,20 = 87,20 zł
za zmiany w pomieszczeniach nieogrzanych — poz. 6, współczynnik 1,10
800,00 zł × 18,2% × 0,10 = 14,56 zł

Razem dodatek 101,76 zł

3. Dodatki do zarobków akordowych, obliczone zgodnie z § 2 ust. 2 jak również należności za przerwy w robotach, określone w § 4 zarządzenia, wpisuje się jako oddzielne pozycje list płacy.

§ 3. Przez pomieszczenia nieogrzane należy rozumieć pomieszczenia nakryte dachem i osłonięte ścianami, w których nie prowadzi się ogrzewania stałego ani też prowizorycznego — niezależnie od tego czy otwory zewnętrzne tych pomieszczeń zostały zamknięte.

28.

ZARZĄDZENIE Nr 48
MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 2 marca 1954 r.

w sprawie organizacji i zakresu działania służby bezpieczeństwa i higieny pracy na budowach i w zakładach pracy, podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli.

(L. dz. D. VII/7/2084/54)

W wykonaniu uchwały Nr 592 Prezydium Rządu z dnia 1 sierpnia 1953 roku w sprawie zapewnienia postępu w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Monitor Polski Nr A-83, poz. 979) oraz w związku z zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 16 września 1953 r. w sprawie organizacji i zakresu działania służby bezpieczeństwa i higieny pracy (Monitor Polski Nr. A-83, poz. 980), zarządza się co następuje:

I. Przepisy Ogólne.

§ 1. Każdy zakład pracy obowiązany jest zapewnić wszystkim pracownikom bezpieczne i higieniczne warunki pracy, wykluczające zagrożenie ich życiu i zdrowiu oraz stosować obowiązujące w tym zakresie przepisy.

§ 2. Za stan bezpieczeństwa i higieny pracy w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli odpowiedzialni są właściwi dyrektorzy — kierownicy zakładów pracy.

II. Organizacja służby bezpieczeństwa i higieny pracy w Ministerstwie Budownictwa Miast i Osiedli.

§ 3. 1. Tworzy się samodzielne stanowisko głównego inspektora bezpieczeństwa i higieny pracy z powierzeniem mu kierownictwa spraw bezpieczeństwa i higieny pracy na budowach i w zakładach pracy, podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli. Główny inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy podlega bezpośrednio Ministrowi.

2. Zakres działania głównego inspektora bezpieczeństwa i higieny pracy określa § 4 cytowanej we wstępie uchwały Nr 592 Prezydium Rządu

§ 4. Obsadę stanowiska głównego inspektora bezpieczeństwa i higieny pracy stanowią:

1. główny inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy,
2. starszy inżynier bezpieczeństwa i higieny pracy do spraw techniki bezpieczeństwa i ochrony pracy,
3. inżynier lub technik bezpieczeństwa i higieny pracy do spraw kontroli warunków w terenie, spraw szkolenia i propagandy,
4. starszy inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy do spraw planowania, statystyki i sprawozdawczości.

III. Organizacja służby bezpieczeństwa i higieny pracy w centralnych zarządach (jednostkach równorzędnych).

§ 5. 1. Tworzy się w centralnych zarządach budownictwa miejskiego (jednostkach równorzędnych) stanowisko samodzielnego starszego inspektora bezpieczeństwa i higieny pracy i powierza mu się kierownictwo spraw bezpieczeństwa i higieny pracy.

Samodzielny starszy inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy podlega bezpośrednio naczelnemu inżynierowi.

2. Zakres działania samodzielnego starszego inspektora bezpieczeństwa i higieny pracy określa § 6 instrukcji.

IV. Organizacja służby bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach nadzorowanych przez centralne zarządy budownictwa miejskiego (jednostki równorzędne).

§ 6. 1. W zjednoczeniach budownictwa miejskiego (jednostkach równorzędnych) tworzy się stanowisko samodzielnego starszego inspektora bezpieczeństwa i higieny pracy i powierza mu się kierownictwo spraw bezpieczeństwa i higieny pracy. Samodzielny starszy inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy podlega bezpośrednio naczelnemu inżynierowi.

2. Zakres działania samodzielnego starszego inspektora bezpieczeństwa i higieny pracy określa § 7 instrukcji.

§ 7. Obsadę stanowiska samodzielnego starszego inspektora bezpieczeństwa i higieny pracy w zjednoczeniach budownictwa miejskiego (jednostkach równorzędnych) stanowią:

1. samodzielny starszy inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy,
2. inżynier lub technik bezpieczeństwa i higieny pracy do spraw kontroli bezpieczeństwa i higieny pracy w terenie,
3. inspektor dla spraw planowania, statystyki i sprawozdawczości.

§ 8. Stanowiska starszych inżynierów bezpieczeństwa i higieny pracy mogą być tworzone w zakładach pracy zatrudniających ponad 1000 osób lub w mniejszych zakładach pracy zatrudniających jednak nie mniej niż 400 osób, ale w których z charakteru procesu produkcyjnego i znacznego stopnia zagrożenia życia i zdrowia pracowników wynika konieczność powołania osoby o wysokich kwalifikacjach technicznych.

§ 9. 1. W przedsiębiorstwach i zakładach, budowach itp., w których nie tworzy się samodzielnych stanowisk do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy, kierownik przedsiębiorstwa lub zakładu wyznacza pracownika do prowadzenia spraw bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. Wyznaczony pracownik prowadzi zlecone mu prace w zakresie § 8 instrukcji obok innych stałych prac, które nie powinny jednak utrudniać mu wykonywania czynności w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 10. W zakładach pracy, przy których uruchomione są gabinety ochrony pracy, należy przewidzieć stanowisko stałego instruktora (instruktorów) o kwalifikacjach co najmniej technika bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 11. Główny inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy w porozumieniu z Centralnym Zarządem Szkolenia Zawodowego opracują w myśl § 20 uchwały Nr 592 Prezydium Rządu — szczegółowy plan systematycznego szkolenia i doszkalania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy personelu inżynieryjno-technicznego w zakładach pracy.

§ 12. Zmiany etatów, przewidzianych w zarządzeniu mogą nastąpić na podstawie decyzji Ministra.

§ 13. 1. Departament Zatrudnienia i Płac w terminie miesięcznym od daty wejścia w życie zarządzenia ureguluje stosownie do § 10 p. 2 cytowanej uchwały sprawę zaszeregowania pracowników służby bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. Zasady premiowania pracowników inżynieryjno-technicznych bezpieczeństwa i higieny pracy określi odrębne zarządzenie.

§ 14. Szczegółowy zakres obowiązków pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy w jednostkach resortu Ministra Budownictwa Miast i Osiedli ustala instrukcja stanowiąca załącznik do zarządzenia.

V. Przepisy końcowe.

1. Zarządzenie obowiązuje od dnia 2 marca 1954 r.
2. Jednocześnie tracą moc obowiązującą przepisy zarządzenia Nr. 118 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 27-go września 1951 r. w sprawie zakresu działania służby bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli (Dz. Urz. Min. Bud. M. i O. Nr 12 poz. 117) i zarządzenie Nr 109 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 30 czerwca 1952 r.) o zmianie instrukcji stanowiącej załącznik do ogłoszonego zarządzenia Nr 118 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z 1951 r. w sprawie zakresu działania służby bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli (Dz. Urz. Min. Bud. M. i O. Nr 11, poz. 116.

Minister R. Piotrowski

Załącznik do zarządzenia Nr 48 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli

INSTRUKCJA

w sprawie organizacji i zakresu działania służby bezpieczeństwa i higieny pracy w budownictwie Miast i Osiedli

§ 1. Personel inżynieryjno-techniczny bezpieczeństwa i higieny pracy powinien:

1) posiadać znajomość technologii procesów produkcyjnych,
2) znać zarówno ogólne jak i szczegółowe przepisy, dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy w budownictwie Miast i Osiedli.

§ 2. Personel inżynieryjno-techniczny bezpieczeństwa i higieny pracy powinien w zasadzie posiadać następujące kwalifikacje:

1) starszy inżynier (inżynier) bezpieczeństwa i higieny pracy — ukończone wyższe studia techniczne odpowiednie dla danej branży budownictwa Miast i Osiedli i co najmniej 3 lata praktyki zawodowej oraz świadectwo ukończenia kursu bezpieczeństwa i higieny pracy dla personelu inżynieryjno-technicznego,
2) technik bezpieczeństwa i higieny pracy — ukończoną zasadniczą szkołę zawodową, co najmniej 3 lata praktyki zawodowej w danej specjalności (łącznie z pracą w służbie bezpieczeństwa i higieny pracy) oraz świadectwo ukończenia kursu bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 3. Pracownicy służby bezpieczeństwa i higieny pracy, pełniący te obowiązki w chwili wejścia w życie niniejszej instrukcji i odpowiadający warunkom wymienionym w § 1, lecz nie posiadający wyższego lub niższego wykształcenia technicznego lub, tytułu majstra, mogą zajmować nadal te stanowiska z tytułem technika lub p. o. inżyniera (starszego inżyniera) bezpieczeństwa i higieny pracy na podstawie decyzji kierownika komórki służby bezpieczeństwa i higieny pracy jednostki nadrzędnej, powziętej po zasięgnięciu opinii właściwego ogniwa związku zawodowego oraz państwowej inspekcji pracy.

§ 4. Przyjmowanie, zwolnienie i przenoszenie personelu inżynieryjno-technicznego bezpieczeństwa i higieny pracy może nastąpić jedynie za zgodą kierownika jednostki nadrzędnej, wydanej na podstawie opinii kierownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy tej jednostki.

§ 5. Personelu inżynieryjno-technicznego bezpieczeństwa i higieny pracy nie wolno obciążać funkcjami nie wchodzącymi w zakres jego działalności.

§ 6. Do zakresu działania starszych inspektorów bezpieczeństwa i higieny pracy w centralnych zarządach (jednostkach równorzędnych) należy:

1) koordynacja i kontrola działalności służby bezpieczeństwa i higieny pracy podległych jednostek oraz wydawania zarządzeń poinspekcyjnych,
2) współpraca przy wprowadzeniu w zakładach pracy nowych konstrukcji maszyn i urządzeń odpowiadających wymaganiom bezpieczeństwa i higieny pracy,
3) opracowywanie wniosków w sprawie projektów przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz opracowywanie instrukcji wykonawczych dla jednostek podległych,
4) sporządzanie planów pracy i sprawozdań z ich wykonania oraz kontrola planów pracy i sprawozdań służby bezpieczeństwa i higieny pracy w zjednoczeniach (przedsiębiorstwach),
5) opracowywanie w porozumieniu z komórkami szkolenia zawodowego programów planów systematycznego szkolenia personelu inżynieryjno-technicznego oraz załóg pracowniczych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, pomoc w zapewnieniu potrzebnych materiałów i pomocy szkoleniowych kadr wykładowców oraz nadzór nad szkoleniem,
6) analizowanie przyczyn wypadków przy pracy i chorób zawodowych, prowadzenie statystyki wypadkowej i chorób zawodowych oraz udział w dochodzeniach dla ustalenia przyczyn wypadków śmiertelnych i masowych w podległych zakładach pracy,
7) ustalanie wytycznych w zakresie zapobiegania wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym oraz wydawanie zarządzeń powypadkowych,
8) opracowywanie wytycznych i opiniowanie planów nakładów na bezpieczeństwo i higienę pracy jednostek podległych, sporządzanie zestawień zbiorczych tych nakładów oraz kontrola ich właściwego i planowego wykonania i wykorzystania,

9) inicjowanie oraz pomoc przy opracowywaniu i wprowadzaniu nowych wzorów ochron osobistych (odzież specjalna, obuwie specjalne, sprzęt ochrony osobistej oraz urządzeń zabezpieczających i sprzętu zapewniającego higienę pracy z zastrzeżeniem uprawnień Centralnego Zarządu Instytutu Ochrony Pracy,
10) opracowywanie na podstawie wniosków zjednoczeń (przedsiębiorstw) projektów norm stosowania i zużycia odzieży specjalnej oraz sprzętu ochrony osobistej,
11) analizowanie i korygowanie planów zaopatrzenia w sprzęt ochronny, nadzór nad właściwym rozdziałem sprzętu w porozumieniu z Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Budownictwa, Ceramiki i Pokrewnych Zawodów w Polsce oraz właściwymi komórkami zaopatrzenia,
12) opiniowanie dla komisji oceny projektów inwestycyjnych centralnego zarządu projektów planów budowy lub przebudowy obiektów i urządzeń z punktu widzenia wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy oraz udział w komisjach odbioru technicznego obiektów i urządzeń w zakładach pracy,
13) opiniowanie projektów zagospodarowania placów budów i organizacji robót z punktu widzenia wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy,
14) organizowanie okresowych odpraw i konferencji służb bezpieczeństwa i higieny pracy podległych jednostek, celem wytyczenia kierunków działania oraz dla wymiany doświadczeń i osiągnięć z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy, udział w naradach technicznych,
15) inicjowanie, popieranie i popularyzowanie ruchu racjonalizatorskiego i współzawodnictwa oraz propagowania zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy,
16) współpraca z placówkami naukowymi w zakresie wykrywania i usuwania przyczyn wypadków przy pracy i chorób zawodowych,
17) współpraca z Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Budownictwa Ceramiki i Pokrewnych Zawodów w Polsce w zakresie zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy,
18) współpraca z państwowymi organami inspekcji pracy i inspekcji sanitarnej,
19) udział we wszystkich innych pracach, które mogą się przyczynić do podniesienia stanu bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 7. Do zakresu działania starszego inżyniera, inżyniera lub technika bezpieczeństwa i higieny pracy w zjednoczeniach (przedsiębiorstwach) należy:

1) stałe czuwanie nad przestrzeganiem przepisów o ochronie pracy nad stosowaniem przewidzianych w tych przepisach skutecznych środków zapobiegających wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym,
2) czuwanie nad przestrzeganiem przepisów prawnych w sprawach:
   a) skróconego czasu pracy, urlopów profilaktycznych itp.,
   b) niezatrudniania kobiet i młodocianych przy pracach wzbronionych,
3) opracowywanie okresowych planów pracy i sprawozdań z ich wykonania oraz kontrola planów pracy i sprawozdań służby bezpieczeństwa i higieny pracy w podległych jednostkach,
4) szczegółowa i systematyczna kontrola w podległych jednostkach stanu technicznego maszyn i urządzeń w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
5) składanie wniosków dotyczących sposobów polepszenia warunków technicznych bezpieczeństwa i higieny pracy,
6) koordynacja i kontrola pracy służby bezpieczeństwa i higieny pracy w podległych jednostkach oraz współpraca ze służbą bezpieczeństwa i higieny pracy podwykonawców i inwestorów,
7) sporządzanie doraźnych protokółów oraz zarządzeń poinspekcyjnych, stanowiących podstawę do przedsięwzięcia środków zapobiegających wypadkom i chorobom zawodowym oraz materiał do sprawozdań składanych jednostkom nadrzędnym i terenowym organom związków zawodowych,
8) przeprowadzanie komisyjnych dochodzeń powypadkowych zwłaszcza w wypadkach ciężkich, śmiertelnych i masowych, wydawanie zarządzeń powypadkowych oraz analiza przyczyn wypadków,
9) organizowanie i prowadzenie działalności zapobiegawczej na podstawie przeprowadzonej analizy wypadków i chorób zawodowych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na komórki wskazujące większą częstoliwość wypadków i zachorowań w związku z niekorzystnymi warunkami pracy,
10) prowadzenie statystyki i sprawozdawczości według obowiązujących instrukcji, w szczególności w zakresie wypadków i chorób zawodowych,
11) udział w posiedzeniach KOPI w zakresie inwestycji własnych,
12) opiniowanie projektów zagospodarowania placów budów i organizacji robót z punktu widzenia wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy,
13) udział w opracowywaniu projektów urządzeń zabezpieczających przed wypadkami oraz czuwanie nad stopniowym wprowadzaniem w życie zasad mechanizacji i automatyzacji w budownictwie,
14) udział w naradach produkcyjnych i technicznych, w celu powiązania zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy z postępem technicznym i zagadnieniami produkcyjnymi,
15) inicjowanie racjonalizatorstwa i udział w pracach nad dostosowaniem odzieży specjalnej, obuwia specjalnego i sprzętu ochrony osobistej do specyficznych warunków pracy, występujących na budowie lub na poszczególnych stanowiskach roboczych,
16) opracowywanie projektów planów nakładów finansowych na bezpieczeństwo i higienę pracy w porozumieniu z komórkami inwestycji, głównego mechanika, zaopatrzenia i planowania oraz z miejscową organizacją związkową (komisja ochrony pracy) zgodnie z rzeczowym planem poprawy warunków pracy,
17) udział w opracowywaniu planów zaopatrzenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, zwłaszcza przy określaniu typów i rodzajów odzieży specjalnej, obuwia specjalnego i sprzętu ochrony osobistej,
18) kontrola prawidłowego i celowego wydatkowania funduszów przyznanych na bezpieczeństwo i higienę pracy (obciążenie rachunku bezpieczeństwa i higieny pracy przez księgowość nie może nastąpić bez podpisu odpowiedzialnego pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy),
19) organizowanie w porozumieniu z komórką szkolenia zawodowego doszkalania personelu inżynieryjno-technicznego,
20) inicjowanie i organizowanie w porozumieniu z komórką szkolenia instruktażu dla robotników nowoprzyjętych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy i sprawdzania wiadomości robotników w tym zakresie oraz systematyczna kontrola szkolenia na stanowiskach roboczych,
21) popularyzowanie zagadnień z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy przez:
   a) organizowanie pogadanek w zakładach i na budowach,
   b) inicjowanie współzawodnictwa wewnątrz lub międzyzakładowego,
   c) umożliwianie robotnikom i pracownikom korzystania z publikacji i czasopism z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy,
   d) organizowanie odczytów i pokazów filmowych,
   e) urządzanie wystaw oraz gabinetów i kącików ochrony pracy w zakładach i kontrola ich funkcjonowania,
22) współpraca z instytucjami zajmującymi się zagadnieniami ochrony pracy, a w szczególności:
   a) z terenowymi organami związków zawodowych (społeczna inspekcja pracy),
   b) z terenowymi organami państwowej inspekcji pracy i inspekcji sanitarnej,
   c) z Urzędem Dozoru Technicznego,
   d) z miejscowymi komórkami służby przeciwpożarowej,
   e) z instytucjami naukowymi, z tym, że o wnioskach kierowanych do tych instytucji należy zawiadomić komórki bezpieczeństwa i higieny pracy jednostek nadrzędnych,
23) składanie okresowych sprawozdań z postępu i potrzeb na odcinku bezpieczeństwa i higieny pracy, o sposobach i terminach realizacji tych potrzeb oraz o ewentualnych trudnościach w wykonywaniu tych zadań,
24) udział we wszystkich pracach, które mogą się przyczynić do podniesienia stanu bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 8. Do zakresu działania inżyniera lub technika bezpieczeństwa i higieny pracy w zarządach budowlano-montażowych, na budowach i w zakładach przemysłowych należy:

1) stałe czuwanie nad przestrzeganiem przepisów o ochronie pracy oraz nad stosowaniem przewidzianych w tych przepisach skutecznych środków zapo-

biegających wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym,
2) opracowywanie okresowych planów pracy i sprawozdań z ich wykonania,
3) bieżąca kontrola stanu technicznego bezpieczeństwa i higieny pracy, organizacji stanowisk roboczych oraz współpraca ze służbą bezpieczeństwa i higieny pracy podwykonawców i inwestorów,
4) ustalenie, wspólnie z kierownikami właściwych komórek organizacyjnych, warunków technicznych bezpieczeństwa i higieny pracy na poszczególnych stanowiskach roboczych,
5) opiniowanie projektów organizacji robót i wszystkich zmian na budowie i w zakładzie, związanych ze zmianą warunków bezpieczeństwa i higieny pracy,
6) udział w opracowywaniu projektów urządzeń zabezpieczających przed wypadkami oraz czuwanie nad stopniowym wprowadzaniem w życie zasad mechanizacji i automatyzacji w budownictwie,
7) stałe usprawnianie i polepszanie stanu wentylacji ogrzewania, oświetlenia, walki z hałasem itp.,
8) składanie wniosków dotyczących sposobu polepszenia warunków technicznych bezpieczeństwa i higieny pracy,
9) organizowanie i prowadzenie działalności zapobiegawczej ze szczególnym uwzględnieniem stanowisk pracy, wykazujących większą częstotliwość wypadków i zachorowań w związku z niekorzystnymi warunkami pracy,
10) prowadzenie statystyki i sprawozdawczości według obowiązujących instrukcji, a w szczególności w zakresie wypadków i chorób zawodowych,
11) przeprowadzanie komisyjnych dochodzeń powypadkowych (sporządzanie protokółów badań i analizy wypadków, zbieranie i zabezpieczanie dowodów pozwalających na ustalenie przyczyn wypadku, określanie odpowiedzialności za wypadek i stawianie wniosków o stosowanie sankcji),
12) udział w naradach produkcyjnych i technicznych w celu powiązania zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy z postępem technicznym i zagadnieniami produkcji,
13) inicjowanie racjonalizatorstwa i udział w pracach nad stosowaniem odzieży specjalnej, obuwia specjalnego i sprzętu ochrony osobistej do specyficznych warunków pracy, występujących na budowie lub poszczególnych stanowiskach roboczych,
14) sporządzanie szczegółowych zestawień potrzeb rzeczowych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
15) czuwanie nad zgodnym z obowiązującymi przepisami:
   a) zaopatrywaniem pracowników w odzież specjalną, obuwie specjalne i sprzęt ochrony osobistej, dostosowane do warunków pracy,
   b) wydawaniem pracownikom środków do mycia,
   c) wydawaniem pracownikom mleka i innych środków odżywczych,
   d) zaopatrywaniem apteczek pierwszej pomocy w odpowiednie materiały,
   e) przestrzeganiem przepisów prawnych co do skróconego czasu pracy, urlopów profilaktycznych itp.,
   f) niezatrudnianiem kobiet i młodocianych przy pracach zabronionych,
16) prowadzenie instruktażu wstępnego oraz organizowanie instruktażu na stanowisku roboczym,
17) wnioskowanie w sprawie kierowania majstrów i brygadzistów na kursy w zakresie bezpieczeństwa i ochrony pracy,
18) popularyzowanie zagadnień z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy przez:
   a) organizowanie pogadanek na budowach i w zakładach,
   b) inicjowanie współzawodnictwa wewnątrz-zakładowego lub międzyzakładowego,
   c) umożliwienie robotnikom i pracownikom korzystania z publikacji i czasopism z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy,
   d) organizowanie odczytów, pokazów filmowych itp.,
   e) urządzanie kącików ochrony pracy i wystaw,
   f) prowadzenie akcji propagandowej za pomocą plakatów, radiowęzła, gazetki ściennej, wywieszania właściwych instrukcji w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy na poszczególnych stanowiskach roboczych itp.,
19) składanie okresowych sprawozdań z postępu i potrzeb na odcinku bezpieczeństwa i higieny pracy, o sposobach i terminach realizacji tych potrzeb oraz o ewent. trudnościach w wykonaniu,
20) udział we wszystkich pracach, które mogą się przyczynić do podniesienia stanu bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 9. 1. Personel inżynieryjno-techniczny bezpieczeństwa i higieny pracy wszystkich szczebli jest uprawniony do:
   a) wydawania poleceń wstrzymania robót w przypadkach, gdy niezachowanie obowiązujących przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy grozi poważnym niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia pracujących. O wydaniu polecenia należy natychmiast powiadomić naczelnego (głównego) inżyniera,
   b) wydawania poleceń usunięcia narzędzi pracy i przyrządów zagrażających życiu i zdrowiu pracowników, z jednoczesnym zawiadomieniem o tym kierownika danej komórki organizacyjnej,
   c) wnioskowania w sprawach usuwania z pracy osób, które w poważnym stopniu naruszają przepisy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
   d) przedstawiania bezpośrednim przełożonym (naczelnym lub głównym inżynierom) wniosków o ukaranie bądź wstrzymanie (całkowite lub częściowe) premii tym osobom, które, uporczywie wykraczając przeciwko obowiązującym przepisom o bezpieczeństwie i higienie pracy, mogą spowodować swoim postępowaniem wypadek.

2. O nieuzasadnionej odmowie przyjęcia wniosków, o których mowa w ust. 1 pkt. d, lub o poważnej rozbieżności zadań pomiędzy służbą bezpieczeństwa i higieny pracy a dyrektorem (kierownikiem) jednostki organizacyjnej; personel bezpieczeństwa higieny pracy jest obowiązany zawiadomić kierownika komórki bezpieczeństwa i higieny pracy jednostki nadrzędnej.

§ 10. Do obowiązków służby bezpieczeństwa i higieny pracy nie należy zamawianie, zakup, magazynowanie, konserwacja, rozdział itp. odzieży specjalnej, obuwia specjalnego i sprzętu ochrony osobistej. Czynności te należą do zakresu działania komórek zaopatrzenia materiałowo-technicznego. Personel bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązany jest jako fachowy organ doradczy do współpracy z komórkami zaopatrzenia zakładu przy:
   a) planowaniu zaopatrzenia i przy odbiorze odzieży specjalnej, obuwia specjalnego i sprzętu ochrony osobistej,
   b) budowie lub urządzaniu magazynu odzieży specjalnej, obuwia specjalnego i sprzętu ochrony osobistej,
   c) naprawie i przerobkach odzieży specjalnej i obuwia specjalnego oraz konserwacji sprzętu ochrony osobistej.

§ 11. Cała załoga jednostki organizacyjnej (zakładu pracy) obowiązana jest znać obowiązujące przepisy i instrukcje w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, dotyczące terenu budynków, urządzeń i procesów technologicznych oraz powinna przestrzegać stosowania wszystkich środków zapewniających bezpieczeństwo i higienę pracy.

§ 12. Kierownicy jednostek organizacyjnych i odcinków pracy (warsztatów i laboratoriów) oraz majstrowie i brygadziści mają obowiązek:
1) sprawowania nadzoru nad bezpiecznym stanem pomieszczeń pracy i wyposażenia technicznego,
2) ścisłej współpracy z personelem inżynieryjno-technicznym bezpieczeństwa i higieny pracy przy opracowywaniu planów poprawy warunków pracy i zapewnieniu realizacji poprawy tych warunków,
3) organizowania stanowisk roboczych w myśl założeń bezpieczeństwa i higieny pracy,
4) zapewnienia zatrudnionym środków ochrony osobistej,
5) organizowania, przygotowania i prowadzenia robót w sposób zabezpieczający przed wypadkami,
6) czuwania nad właściwym przechowywaniem i konserwacją odzieży, obuwia specjalnego oraz sprzętu ochrony osobistej,
7) brania udziału w opracowywaniu instrukcji bezpieczeństwa i higieny pracy i uzgadnianiu tych instrukcji z personelem inżynieryjno-technicznym bezpieczeństwa i higieny pracy,
8) przeprowadzanie szczegółowych dochodzeń powypadkowych, sporządzania właściwej dokumentacji oraz ustalania przebiegu wypadków dla podjęcia kroków zmierzających do zapobiegania podobnym wypadkom.

§ 13. Na majstrach i brygadzistach ciąży w szczególności obowiązek dopilnowania przestrzegania przez robotników bezpiecznych metod i należytej organizacji pracy;

przeprowadzania instruktażu okresowego na stanowisku roboczym, sprawowania nadzoru nad stanem wyposażenia technicznego, narzędzi, osłon oraz innych urządzeń i przyrządów zabezpieczających, nadzoru nad korzystaniem przez zatrudnionych z wydanej im odzieży i obuwia specjalnego oraz sprzętu ochrony osobistej, nadzoru nad przestrzeganiem przez zatrudnionych przepisów instrukcji z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy, udziału w szczegółowym badaniu przyczyn wszystkich wypadków przy pracy oraz podejmowaniu na tej podstawie odpowiednich środków zapobiegawczych.

29.

ZARZĄDZENIE Nr 50

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 8 marca 1954 r.

w sprawie wynagradzania za pomoc techniczną przy opracowywaniu projektów racjonalizatorskich.

(L. dz. D.VII/5/1766/54)

W celu uregulowania sprawy wynagrodzenia za pomoc techniczną przy opracowywaniu projektów racjonalizatorskich, zgodnie z zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 24 sierpnia 1951 r. w sprawie premiowania i wynagradzania za pomoc techniczną przy opracowywaniu pracowniczych wynalazków, udoskonaleń technicznych i usprawnień (Monitor Polski Nr A-82, poz. 1137) oraz w celu wprowadzenia w resorcie Budownictwa Miast i Osiedli jednolitych norm przy ustalaniu tego wynagrodzenia zarządza się, co następuje:

§ 1. Ilekroć w zarządzeniu jest mowa o zarządzeniu Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, rozumie się przez to przytoczone na wstępie zarządzenie Przewdniczącego PKPG z dnia 24.8.1951 r. w sprawie premiowania i wynagradzania za pomoc techniczną przy opracowywaniu pracowniczych wynalazków, udoskonaleń technicznych i usprawnień (Monitor Polski Nr A-82, poz. 1137).

§ 2. 1. Pomocy teoretycznej i technicznej, o której mowa w § 1 ust. 2 lit. a i b przepisów zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego — udziela się niezależnie od funkcji i wykształcenia racjonalizatora, gdyż jest ona związana z projektem racjonalizatorskim, a nie z osobą racjonalizatora.

2. Udzielenie pomocy następuje na wniosek komórki wynalazczości na podstawie podpisanego przez kierownictwo przedsiębiorstwa zlecenia na udzielenie pomocy teoretycznej — technicznej, w którym powinny być określone w sposób szczegółowy zadania i terminy ich wykonania.

3. Zlecenie na udzielenie pomocy teoretycznej i technicznej powinno być realizowane tylko w godzinach pozasłużbowych.

§ 3. 1. Osobom, które na zlecenie kierownictwa zakładu pracy udzieliły pomocy przy teoretycznym opracowaniu projektu (§ 2 zarządzenia Przewodniczącego PKPG) — służy prawo do otrzymania premii w wysokości do 25% przewidywanego wynagrodzenia należnego twórcy.

2. W przypadku odrzucenia projektu, wysokość premii ustala szacunkowo kierownictwo zakładu pracy. Nie dotyczy to przypadków, w których twórca projektu samoistnie (bez zlecenia) opracowuje wstępną dokumentację i projekt zostaje odrzucony.

3. Wysokość premii (ust. 1 i 2) powinna być ustalona według faktycznego wkładu pracy osób, udzielających pomocy teoretycznej.

§ 4. 1. Osobom, które na zlecenie zakładu pracy udzieliły pomocy technicznej przy wykonywaniu rysunków technicznych, oraz pomocy przy przeprowadzaniu prób i badań, jak również przy produkcji doświadczalnej, w której projekt ma być zastosowany (§ 3 zarządzenia Przewodniczącego PKPG), służy prawo do wynagrodzenia, którego wysokość ustala kierownictwo zakładu pracy na podstawie rzeczywiście zużytej ilości godzin według norm podanych w zarządzeniu, jeżeli praca ta została wykonana w godzinach pozasłużbowych i osoba udzielająca pomocy nie została w inny sposób wynagrodzona.

2. Wynagrodzenie wymienione w ust. 1 wypłaca się niezależnie od przyjęcia lub odrzucenia projektu.

§ 5. 1. Do czynności, na wykonanie których może być udzielona pomoc techniczna zalicza się:
a) sporządzenie rysunków zestawieniowych (szkiców koncepcyjnych),
b) sporządzenie rysunków wykonawczych,
c) wypełnienie arkusza, równego jednostce.
d) sporządzenie obliczeń konstrukcyjnych lub innych,
e) sporządzenie technicznego schematu obliczenia efektów ekonomicznych,
f) wykonanie maszynopisu opracowań, wyszczególnionych pod lit. c), d) i e),
g) kontrola prac wyszczególnionych pod lit. a)—f),
h) udzielenie pomocy przy próbach, badaniach i produkcji doświadczalnej,
i) wykonanie modelu, prototypu.

2. Opracowania wyszczególnione w ust. 1 lit. a), b), d), e), f) i g) — powinny być wykonane w zasadzie na kalce chyba, że nie będą one wymagały powielenia, wówczas mogą być wykonane na kartonie albo papierze maszynowym.

§ 6. 1. Jako kryteria do ustalania wynagrodzenia za czynności przewidziane w § 5 ust. 1 lit. a)—g), według norm podanych w zarządzeniu ustala się:
a) format znormalizowany A4,
b) opracowanie złożone,
c) wypełnienie arkusza, równego jednostce.

2. Normy za opracowania na innych formatach, należy przemnażać przez podane niżej współczynniki:

format:	A5	A4	A3	A2	A1	A0
współczynnik:	0,5	1	2	4	8	16

3. Normy za opracowania według stopnia trudności należy przemnażać przez podane niżej współczynniki, przy czym współczynnik 2 — należy przyznawać w wyjątkowych przypadkach:

stopień trudności:	skomplikowane	złożone	proste łatwe
współczynnik:	1,5 do 2	1	0,5

4. Normy za wypełnienie arkuszy należy przemnażać przez podane niżej współczynniki w zależności od stopnia wypełnienia arkusza:

Stopień wypełniania:	całkowite	niepełne
współczynnik:	1	0,7

§ 7. Wynagrodzenie za czynności zlecone przewidziane w § 5 ust. 1 lit. a)—g), przyznaje się niezależnie od funkcji i uposażenia osoby, wykonującej zlecenie, a wysokość jego ustala się na 10 (dziesięć) złotych za 1 (jedną) godzinę pracy.

§ 8. Ustala się następujące normy godzinowe na wykonanie:
a) rysunku zestawieniowego (szkicu koncepcyjnego) — 5 godz.
b) rysunku wykonawczego — 3 „
c) opisu ewentualnie instrukcji — 5 „
d) obliczeń konstrukcyjnych lub innych — 5 „
e) technicznego schematu obliczenia efektów ekonomicznych — 3 „
f) maszynopisu opracowań, wyszczególnionych pod lit. c), d) i e) — 2 „
g) kontroli prac, wyszczególnionych pod lit. a)—f) — 1/5 czasu ustalonego na opracowanie sprawdzanych materiałów.

§ 9. Wynagrodzenie za czynności zlecone, przewidziane w § 5 ust. 1 lit. h) przyznaje się według:
a) normy czasowej w zależności od ilości godzin, przewidywanych na wykonanie czynności, jeżeli określenie jej jest możliwe, albo na podstawie efektywnie przepracowanych godzin, gdy ustalenie godzin przewidywanych było niemożliwe.
b) stawki za 1 godzinę, która dla pracowników umysłowych wynosi 10 (dziesięć) zł. zaś dla pracowników fizycznych w zależności od ich zaszeregowania.

§ 10. 1. Wynagrodzenie za czynności zlecone, przewidziane w § 5 ust. 1 lit. i) — przyznaje się na podstawie odpowiedniej normy czasu oraz stawki godzinowej w zależności od zaszeregowania danej pracy.

2. Pracownikowi umysłowemu, którego obecność jako członka brygady racjonalizatorskiej jest niezbędna przy wykonywaniu prototypu — nie przysługuje wynagrodzenie, chyba, że wykonuje osobiście zlecone czynności; w tym przypadku otrzymuje wynagrodzenie przewidziane w ust. 1 (np. technik wykonu-

jący roboty frezerskie, otrzymuje za nie wynagrodzenie według stawek dla frezera).

§ 11. Wypłata premii i wynagrodzenia, o których mowa w §§ 3 i 4, powinna nastąpić najpóźniej do dnia 14-tego po zatwierdzeniu przez kierownika zakładu pracy decyzji komisji wynalazczości o przyjęciu lub odrzuceniu projektu.

§ 12. Premie i wynagrodzenie, wymienione w §§ 3 i 4 wolne są od podatku od wynagrodzeń zgodnie z zarządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 lutego 1953 r. w sprawie całkowitego lub częściowego zwolnienia niektórych kategorii wynagrodzeń od podatku od wynagrodzeń (Monitor Polski Nr A-22, poz. 276).

§ 13. Przepisy zarządzenia mają zastosowanie we wszystkich sprawach w zakresie unormowanym tym zarządzeniem, w których premia lub wynagrodzenie nie zostały wypłacone do dnia wejścia w życie zarządzenia.

§ 14. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 15 marca 1954 r.

Minister wz. **J. Żakowski**

30.

ZARZĄDZENIE Nr 52

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 8 marca 1954 r

w sprawie przedszkoli prowadzonych przez zakłady pracy podległe Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli.

(L. dz. D/XIII/4/9642/256/54)

W wykonaniu § 2 uchwały Nr 746 Prezydium Rządu z dnia 3 października 1953 r. w sprawie uprawnień Ministra Oświaty w zakresie nadzoru pedagogicznego oraz sieci i organizacji przedszkoli prowdzonych przez instytucje i zakłady pracy podlegające innym ministrom (Monitor Polski Nr A-95, poz. 1324) — zarządza się, co następuje:

§ 1. Minister Oświaty i podległe mu terenowe władze oświatowe sprawują nad przedszkolami prowadzonymi przez zakłady pracy podległe Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli — nadzór pedagogiczny, a także nadzór nad siecią i organizacją tych przedszkoli oraz nad stosowaniem i właściwym wykonywniem przepisów obowiązujących w przedszkolach w wyżej wymienionym zakresie.

§ 2. Przedszkola prowadzone przez zakłady pracy podległe Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli obowiązane są stosować przepisy, zarządzenia, instrukcje itp. wydawane przez Mnisterstwo Oświaty, dotyczące przedszkoli.

§ 3. 1. Zakłady pracy podległe Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli obowiązane są przedstawiać do opinii wydziałom oświaty właściwych terenowo prezydiów wojewódzkich rad narodowych (Rady Narodowej m. st. Warszawy i Rady Narodowej m. Łodzi) projekty inwestycyjne w zakresie lokalizacji oraz podstawowego wyposażenia przedszkoli.

2. W skład komisji dokonujących odbioru inwestycji z zakresu przedszkoli powinni wchodzić przedstawiciele zainteresowanych wydziałów oświaty prezydiów wojewódzkich rad narodowych (Rady Narodowej m. st. Warszawy i Rady Narodowej m. Łodzi).

§ 4. 1. Każde przedszkole podlega ewidencji właściwego terenowo wydziału oświaty prezydium wojewódzkiej rady narodowej (Rady Narodowej m. st. Warszawy i Rady Narodowej m. Łodzi).

2. Przedszkola czynne w chwili ogłoszenia niniejszego zarządzenia powinny być w terminie 30-dniowym zgłoszone we właściwych terenowo wydziałach oświaty prezydiów wojewódzkich rad narodowych (Rady Narodowej m. st. Warszawy i Rady Narodowej m. Łodzi).

§ 5. Zakłady pracy podległe Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli mogą uruchamiać, przenosić i zamykać przedszkola prowadzone przez siebie za zgodą właściwego terenowo wydziału oświaty prezydium wojewódzkiej rady narodowej (Rady Narodowej m. st. Warszawy i Rady Narodowej m. Łodzi).

§ 6. Zarządzenie obowiązuje od dnia 1 marca 1954 r.

Minister **R. Piotrowski**

31.

ZARZĄDZENIE Nr 54

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 10 marca 1954 r.

w sprawie zwalczania przywłaszczeń odzieży ochronnej i roboczej.

(L. dz. GM/2/9-11/54)

W związku ze zdarzającymi się w przedsiębiorstwach podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli przypadkami przywłaszczeń przez pracowników odzieży ochronnej i roboczej, zarządza się co następuje:

§ 1. 1. Przy przyjmowaniu pracowników zakład pracy ma obowiązek żądać od każdego pracownika okazania dowodu osobistego lub karty meldunkowej i wpisać do wykazu zatrudnionych pracowników następujące dane:
a) imię i nazwisko przyjmowanego pracownika,
b) rodzaj, datę wydania i numer dokumentu,
c) dokładny adres.

2. Należy wstrzymać się z przyjmowaniem do pracy tych osób, które nie okażą żądanych dokumentów.

§ 2. Pracownik, który otrzymał odzież ochronną lub roboczą, obowiązany jest zdać ją w magazynie zakładu pracy w przypadkach:
a) zwolnienia z pracy,
b) zużycia odzieży,
c) polecenia kierownictwa zakładu.

§ 3. W przypadku nie wykonania przez pracownika obowiązku, o którym mowa w § 2, kierownik magazynu powinien natychmiast wezwać go na piśmie za zwrotnym poświadczeniem odbioru wezwania do zwrócenia zabranej odzieży lub jej równowartości (ze wskazaniem sumy) w zakreślonym terminie.

§ 4. 1. Po bezskutecznym upływie terminu, zakład pracy skieruje do miejscowego organu Milicji Obywatelskiej doniesienie o przywłaszczeniu odzieży.

2. Do doniesienia należy obowiązkowo dołączyć:
a) dowód wezwania do zwrotu odzieży,
b) dowód ustalający szacunkową wartość niezwróconej odzieży z uwzględnieniem stopnia zużycia.

§ 5. 1. Tryb postępowania określony w §§ 3 i 4 nie dotyczy przypadków zabrania innej odzieży ochronnej lub roboczej poza przydzieloną do osobistego użytku.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 doniesienia należy kierować do organów Milicji Obywatelskiej w trybie ustalonym w zarządzeniu Nr 83 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 14 kwietnia 1953 r. w sprawie ochrony własności społecznej (Dz. Urz. Min. Bud. M. i O. Nr 6, poz. 75).

§ 6. Odpowiedzialnymi za wykonanie zarządzenia czyni się dyrektorów przedsiębiorstw i kierowników zakładu pracy.

§ 7. 1. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 15 marca 1954 r.

2. Jednocześnie przestają obowiązywać pisma okólne Nr 106 i 126 Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 3 listopada 1953 r. i 22 grudnia 1953 r. w sprawie zwalczania kradzieży odzieży ochronnej (Dz. Urz. Min. Bud. M. i O. Nr 20, poz. 195 i Nr 23, poz. 221).

Minister **R. Piotrowski**

32.

ZARZĄDZENIE Nr 56

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 10 marca 1954 r.

w sprawie wzmożenia dyscypliny w zakresie wykonania preliminarza wydatków centrali Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli.

(L. dz. D.IV/001/13/1/54)

W celu wzmożenia dyscypliny finansowej oraz zlokalizowania odpowiedzialności za zobowiązania zaciągnięte w imieniu Ministerstwa, zarządzam co następuje:

§ 1. Zaciąganie jakichkolwiek zobowiązań, obciążających preliminarz wydatków centrali Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli jest niedopuszczalne bez uprzedniej zgody głównego księgowego

§ 2. 1. Wszelkie dokumenty, dotyczące zaciąganych zobowiązań (zamówienia, umowy, zlecenia itp.) z wyjątkiem umów o pracę, powinny być zaopatrzone w numer rejestru nadany przez Departament Budżetowy przy uzgadnianiu pokrycia z głównym księgowym.

2. Kopię każdego dokumentu należy przesłać do Departamentu Budżetowego równocześnie z wysłaniem oryginału do dostawcy lub zleceniobiorcy.

3. Wszystkie rachunki z tytułu zobowiązań zaciągniętych przez Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli należy bezzwłocznie przekazywać do Departamentu Budżetowego, który po zarejestrowaniu prześle ją do właściwych jednostek organizacyjnych w celu dokonania czynności niezbędnych do wypłaty.

§ 3. W przypadku zaciągnięcia zobowiązania przez pracownika nieuprawnionego lub bez wstępnego uzgodnienia z głównym księgowym, pracownik ten będzie pociągnięty do odpowiedzialności służbowej, dyscyplinarnej, a nawet materialnej w razie braku pokrycia w rocznym preliminarzu wydatków.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 15 marca 1954 r.

Minister **R. Piotrowski**

33.

ZARZĄDZENIE Nr 58

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 12 marca 1954 r.

w sprawie wprowadzenia stawek godzinowych dla modelarzy przy robotach sztukatorskich

(L. dz. D.XIII/2/1191/54)

W celu umożliwienia pełnego stosowania Katalogu Norm i Stawek Jednostkowych, Dział 15 — Roboty sztukatorsko-modelarskie, zwanego dalej K. N. i S. J. dział 15 w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Wprowadza się godzinowe stawki akordowe dla modelarzy przy robotach sztukatorskich podane w poniższej tabeli:

Klasa modelarza	Stawki w zł godzinę w strefie płac		
	I	II	III
I	7,15	6,65	6,15
II	6,10	5,67	5,25

2. Modelarze przy robotach sztukatorskich powinni być zaszeregowani, zgodnie z taryfikatorem kwalifikacyjnym dla robotników budowlano-montażowych część I, dział 15, do 8 kategorii płac, i przy pracach w dniówkowym systemie płac powinni otrzymywać wynagrodzenie wg stawek przewidzianych dla tej kategorii.

§ 2. Uzupełnienia i zmiany w K.N. i S.J. dział 15 spowodowane wprowadzeniem godzinowych stawek akordowych podane są w załączniku Nr 1 do zarządzenia. Dyrektorzy centralnych zarządów i Dyrektor Zarządu Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych dopilnują, aby te uzupełnienia i zmiany były naniesione do wszystkich egzemplarzy posiadanych w podległych im przedsiębiorstwach.

§ 3. Podział zarobków między wykonawców należy przeprowadzać proporcjonalnie do ilości przepracowanych przez nich godzin i ich akordowych stawek godzinowych.

§ 4. Wprowadza się zróżnicowanie charakterystyk kwalifikacyjnych sztukatora-modelarza 8 kat., podane w zał. 2 do zarządzenia, uwzględniające dwie klasy modelarzy.

§ 5. Stosowanie stawek jednostkowych podanych w załączniku Nr 1 zarządzenia do obliczania należności robotników należy wprowadzić od dnia 1 kwietnia 1954 r.

§ 6.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 15 marca 1954 r.

Minister **R. Piotrowski**

ZAŁĄCZNIK Nr 1 DO ZARZĄDZENIA Nr 58

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

W Katalogu Norm i Stawek Jednostkowych Dział 15 — „Roboty sztukatorskie i modelarskie" należy pozycje dotyczące rodzaju robót: „Wykonanie modelu z odlaniem go w gipsie z wykonaniem płyty, wyretuszowaniem i zaszellakowaniem", oznaczoną w zestawieniu literą „a", oraz „Szellakowanie modelu i płyty, wykonanie klinów i płaszcza uzbrojonego z uchwytami do rozbierania. „Przesuszenie i zaszellakowanie", oznaczoną w zestawieniu literą „b" uzupełnić lub poprawić w kolumnie „Skład zespołu, Nazwa kategorii" i w kolumnach norm i stawek jednostkowych wg niżej podanego zestawienia:

§ i rodzaj robót	Skład zespołu / Nazwa kategorii	a	b	c	d	e	f	Nr
15—1 „a"	Mod. II klasy (6.100)	12,00	16,00	24,00	30,00	34,00	—	1
		73,20	97,60	146,50	183,00	207,00		
„b"	bez zmian i uzupełnień							
15 — 2 „a"	Mod. I klasy							1
	Mod. II klasy (6.625)	20,00	28,00	30,00	42,00	50,00	—	2
		132,50	185,50	199,00	278,00	331,00		
„b"	Mod. II klasy Sztuk. 7 kat. (5.680)	24,00	24,00	40,00	44,00	46,00	—	4
		136,50	136,50	228,00	250,00	262,00		
15 — 3 „a"	Mod. I klasy							1
	Mod. II klasy (6.625)	24,00	32,00	48,00	36,00	48,00	50,00	2
		159,00	212,00	318,00	239,00	318,00	331,00	
„b"	Mod. II klasy							3
	Sztuk. 6 kat. (5.290)	30,00	30,00	46,00	45,00	60,00	75,00	
		158,50	158,50	243,00	238,00	317,00	397,00	4
Mon. odl. wiersz 11	Sztuk 6 kat.	1,75	1,75	2,25	2,25	2,80	4,20	
	Pom. sztuk. 3 kat. (3.610)	6,30	6,30	8,10	8,10	10,10	15,15	11

§ i rodzaj robót	Skład zespołu / Nazwa kategorii	a	b	c	d	e	f	Nr
15 — 4								
„a"	Mod. I klasy							1
	Mod. II klasy	40,00	52,00	56,00	56,00	64,00	80,00	
	(6.625)	265,00	345,00	371,00	371,00	424,00	530,00	
„b	Mod. II klasy							2
	Sztuk. 7 kat.	46,00	52,00	52,00	56,00	70,00	70,00	3
	(5.690)	262,00	296,00	296,00	319,00	398,00	398,00	
15 — 5								
„a"	Mod. I klasy	—	—	—	3,00	4,00	5,00	1
	(7.150)				21,50	28,50	35,80	
	Mod. II klasy	5,00	7,00	9,00	—	—	—	2
	(6.100)	30,50	42,70	54,90				
„b	bez zmian i uzupełnień							
15 — 6								
„a"	Mod. I klasy							1
	Mod. II klasy	20,00	22,00	26,00	—	—	—	2
	(6.625)	132,50	146,00	172,50				
„b"	Sztuk. 6 kat. I	30,00	30,00	30,00	—	—	—	3
	Sztuk. 4 kat. I	116,50	116,50	116,50				
	(3.890)							
15 — 7								
„a"	Mod. II klasy	3,50	4,50	6,50	16,00	20,00	25,00	1
	(6.100)	21,40	27,60	39,70	97,60	122,00	152,50	
„b"	Mod. II klasy	4,50	5,000	6,00	16,00	16,00	16,00	2
	(6.100)	27,50	30,50	36,60	97,60	97,60	97,60	

§ i rodzaj robót	Skład zespołu / Nazwa kategorii	Wysokość wyrobu w cm						Nr
		liście proste			liście akantu			
		do 20	ponad 20 do 30	ponad 30 do 50	do 25	ponad 25 do 50	ponad 50 do 75	
		a	b	c	d	e	f	
15 — 8								
„a"	Mod. I klasy	12,00	14,00	26,00	28,00	42,00	60,00	1
	Mod. II klasy	79,50	98,80	172,50	185,50	278,00	398,00	2
	(6.625)							
„b"	Mod. II klasy							
	Sztuk 7 kat.	8,00	10,00	20,00	40,00	50,00	60,00	3
	(5.690)	45,50	56,90	114,00	228,00	285,00	341,00	

		Średnica rozetki w cm				Nr
		10	15	20	25	
		a	b	c	d	
15 — 9						1
„a"	Mod. II klasy	14,00	16,00	20,00	25,00	2
	(6.100)	85,40	97,60	122,00	152,50	
„b"	Sztuk. 7 kat.	6,00	6,00	10,00	14,00	3
	(5.280)	31,70	31,70	52,80	73,90	
15—10						
„a"	Mod. I klasy					1
	Mod. II klasy	18,00	20,00	24,00	24,00	2
	(6.625)	119,50	132,50	159,00	159,00	
„b"	Mod. II klasy					
	Sztuk 7 kat.	12,00	12,00	16,00	20,00	3
	(5.690)	68,30	68,30	91,00	114,00	4

§ i rodzaj robót	Skład zespołu / Nazwa kategorii	Średnica rozetki w cm 10 a	15 b	20 c	25 d	Nr
15—11 „a"	Mod. I klasy					
	Mod. II klasy	40,00	46,00	60,00	65,00	1
	(6.625)	265,00	305,00	398,00	431,00	2
„b"	Mod. II klasy					3
	Sztuk. 7 kat.	32,00	38,00	40,00	44,00	4
	(5.930)	182,0	216,00	228,00	250,00	

§ i rodzaj robót	Skład zespołu / Nazwa kategorii	a	b	c	d	e	f	g	h	Nr
15—12 „a"	Mod. I klasy									1
	Mod. II klasy	60,00	80,00	94,00	82,00	100,00	115,00	—	—	2
	(6.625)	398,00	530,00	623,00	543,00	663,00	762,00			
„b"	Mod. II klasy									3
	Sztuk. 7 kat.	60,00	75,00	90,00	75,00	95,00	105,00	—	—	
	(5.690)	341,00	427,00	512,00	427,00	541,00	597,00			
15—13 „a"	Mod. I klasy									1
	Mod. II klasy	48,00	84,00	68,00	104,00	58,00	76,00	73,00	96,00	2
	(6.625)	318,00	557,00	451,00	689,00	384,00	504,00	484,00	636,00	
„b"	Mod. II klasy									3
	Sztuk. 7 kat.	44,00	60,00	71,00	97,00	32,00	44,00	48,00	70,00	4
	(5.690)	250,00	341,00	404,00	552,00	182,00	250,00	273,00	398,00	
15—14 „a"	dla kol. a, b, c — Mod. II klasy (6.100) dla kol. d, e, f — Mod. I klasy									1
	Mod. II klasy	11,00	13,50	15,00	55,00	70,00	84,00	—	—	2
	(6.625)	67,10	82,40	91,50	364,00	464,00	557,00			
„b"	bez zmian i uzupełnień									

§ i rodzaj robót	Skład zespołu / Nazwa kategorii	a	b	c	d	e	f	Nr
15—15 „a"	dla kol. a, b, c — Mod. II klasy (6.100) dla kol. d, e, f — Mod. I klasy	—	—	—	—	—	—	1
	Mod. II klasy	40,00	50,00	60,00	80,00	100,00	115,00	2
	(6.625)	244,00	305,00	366,00	530,00	663,00	762,00	
„b"	Mod. II klasy							3
	Sztuk. 7 kat.	24,00	30,00	37,00	50,00	60,00	70,00	4
	(5.690)	136,50	170,50	211,00	285,00	341,00	398,00	
15—16 „a"	Mod. II klasy	8,00	8,00	10,00	12,00	14,00	16,00	1
	(6.100)	48,80	48,80	61,00	73,20	85,40	97,60	
„b"	Mod. II klasy							2
	Sztuk. 6 kat.	12,00	14,00	15,00	16,00	18,00	20,00	
	(5.290)	63,50	74,10	79,40	84,60	95,20	106,00	
15—17 „a"	Mod. II klasy	8,00	8,00	10,00	22,00	24,00	26,00	1
	(6.100)	48,80	48,80	61,00	134,00	146,50	158,50	
„b"	Mod. II klasy							2
	Sztuk. 7 kat.	15,00	16,00	20,00	34,00	34,00	40,00	
	(5.690)	85,40	91,00	114,00	193,50	193,50	228,00	

§ i rodzaj robót	Skład zespołu Nazwa kategorii	a	b	c	d	e	f	Nr
15—18 „a"	dla kol. a, b, c — Mod. II klasy (6.100) dla kol. d, e, f — Mod. I klasy							1
	Mod. II klasy (6.625)	16,00 97,60	16.00 97,60	16,00 97,60	28,00 185,50	28,00 185,50	28,00 185,50	2
„b"	Mod. II klasy							3
	Sztuk. 6 kat. (5.290)	30,00 158,50	32,00 169,50	36,00 190,50	48,00 254,00	56,00 296,00	60,00 317,00	4
15—19 „a"	Mod. II klasy (6.100)	30,00 183,00	34,00 207,00	36,00 220,00	—	—	—	1
„b"	Mod. II klasy							2
	Sztuk. 7 kat. (5.690)	32,00 182,00	38,00 216,00	46,00 262,00	—	—	—	3
15—20 „a"	Mod. I klasy							1
	Mod. II klasy (6.625)	85,00 563,00	105,00 696,00	130,00 861,00	60,00 398,00	80,00 530,00	100,00 663,00	2
„b"	Mod. II klasy							3
	Sztuk. 7 kat. (5.690)	90,00 512,00	115,00 654,00	140,00 797,00	50,00 285,00	60,00 341,00	80,00 455,00	4
15—21 „a"	Mod. I klasy							1
	Mod. II klasy (6.625)	90,00 596,00	95,00 629,00	100,00 663,00	130,00 861,00	158,00 1047,00	165,00 1093,00	2
„b"	Mod. II klasy							3
	Sztuk. 7 kat. (5.690)	150,00 854,00	165,00 939,00	180,00 1024,00	210,00 1195,00	250,00 1423,00	280,00 1593,00	4
15—22 „a"	Mod. II klasy (6.100)	18,00 110,00	20,00 122,00	24,00 146,50	16,00 97,60	18,00 110,00	20,00 122,00	1
15—23 „a"	dla kol. a, b — Mod. II klasy Sztuk. 5 kat. (4.965) dla kol. c, d, e, f — Mod. I klasy							1
	Mod. II klasy							2
	Sztuk. 5 kat. (5.693)	60,00 298,00	80,00 397,00	80,00 455,00	110,00 626,00	160,00 911,00	220,00 1252,00	3
„b"	Mod. II klasy							4
	Sztuk. 7 kat. (5.690)	32,00 182,00	48,00 273,00	40,00 228,00	60,00 341,00	100,00 569,00	150,00 854,00	5
15—24 „a"	Mod. I klasy (7.150)	24,00 171,50	30,00 215,00	30,00 215,00	35,00 250,00	40,00 286,00	55,00 393,00	1
„b"	Mod. II klasy Sztuk. 7 kat. (5.690)	20,00 114,00	26,00 148,00	30,00 171,00	48,00 273,00	60,00 341,00	68,00 387,00	2

ZAŁĄCZNIK nr 2

do zarządzenia Nr 58

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

W taryfikatorze kwalifikacyjnym dla robotników budowlano-montażowych część I, dział 15 — Roboty sztukatorskie str. 93 w pozycji 6 Sztukator-modelarz — 8 kat. należy uzupełnić i przeredagować opis umiejętności i przykłady robót w następujący sposób:

Powinien umieć:

Modelarz II klasy: Przenieść z rysunków roboczych kontury modelu na płaszczyzny rzeźbienia. Modelować ornamenty proste, gładkie i profilowane z uwzględnieniem cech żądanego stylu. Odtwarzać ornamenty proste: gładkie i profilowane wg części zachowanych i fotografii. Lepić modele z gliny i przeformowywać je formą traconą, na materiał w gipsie. Posługiwać się narzędziami rzeźbiarskimi.

Modelarz I klasy: Modelować ornamenty roślinne i figuralne z uwzględnieniem cech żądanego stylu. Odtwarzać ornamenty roślinne i figuralne według części zachowanych lub fotografii.

Przykłady robót:

Modelarz II klasy: Wykonywanie w gipsie modeli ornamentów prostych: gładkich i profilowanych jak: listwy, rozety, kroksztyny, głowice toskańskie i doryckie oraz formowanie wszystkich modeli na formy i odlewy w gipsie wraz z przerzeźbieniem celem otrzymania modelu.

Modelarz I klasy: Wykonanie w gipsie modeli liści, wianków, girland, kartuszy, emblematów, masek zwornikowych, kompozycji figularnych, konsoli i wsporników ornamentowych, głowic i waz ornamentowych itp. oraz formowanie tychże na formy i odlew w gipsie wraz z przerzeźbieniem w celu otrzymania modelu.

34.

ZARZĄDZENIE Nr 61

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 16 marca 1954 r.

w sprawie sprawozdawczości inwestycyjnej w resorcie Ministra Budownictwa Miast i Osiedli na rok 1954.

(L. dz. DX/2/1050/54)

W związku z instrukcją Nr 38 Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie sprawozdawczości inwestycyjnej na rok 1954 zarządza się, co następuje:

§ 1. Nakłada się na inwestorów wszystkich szczebli objętych planem inwestycyjnym 1954 r. Część 6 planu centralnego i Część 4 planu terenowego Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli obowiązek sporządzania i przesyłania sprawozdań z wykonania planu inwestycyjnego 1954 r. w trybie i według wzorów ustalonych instrukcją Nr 38 Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie sprawozdawczości inwestycyjnej na rok 1954 oraz instrukcją w sprawie sprawozdawczości inwestycyjnej w resorcie Ministra Budownictwa Miast i Osiedli na rok 1954, stanowiącą załącznik do zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie obowiązuje od dnia 1 stycznia 1954 r.

Minister **R. Piotrowski**

ZAŁĄCZNIK DO ZARZĄDZENIA Nr 61

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

INSTRUKCJA

w sprawie sprawozdawczości inwestycyjnej w resorcie Ministra Budownictwa Miast i Osiedli na rok 1954.

§ 1. 1) Instrukcja jest uzupełnieniem dla potrzeb resortu budownictwa miast i osiedli instrukcji Nr 38 Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie sprawozdawczości inwestycyjnej na rok 1954, zwanej w dalszym ciągu instrukcją G. U. S.

2) Powołane w instrukcji wzory sprawozdań dotyczą wzorów, stanowiących załączniki instrukcji G. U. S.

§ 2. Instrukcja obowiązuje wszystkie jednostki podległe Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli, oprócz Centralnego Zarządu Budownictwa Wojskowego i Centralnego Zarządu Budowy Miast i Osiedli „ZOR" i jednostek przez nie nadzorowanych.

§ 3. Mianem „Departament Inwestycji" określa się w instrukcji Departament Inwestycji Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli.

§ 4. Sprawozdania inwestycyjne powinny być sporządzane i przesyłane odbiorcom w ściśle określonych terminach wymienionych w §§ 10, 12 i 13 instrukcji G. U. S.

§ 5. Inwestorzy naczelni planu centralnego obowiązani są ponadto do dnia 7 po upływie każdego miesiąca sprawozdawczego podać Departamentowi Inwestycji w jak najkrótszej drodze wysokość wykonania planu. Zbiorcze meldunki, obejmujące tytuły inwestycyjne inwestorów bezpośrednich, podległych inwestorom naczelnym, powinny wykazywać narastającą wysokość wykonania planu od początku roku, wyrażoną w złotych.

§ 6. Inwestorzy naczelni planu terenowego składają meldunki, o których mowa w § 5, za pośrednictwem Zarządu Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych, który otrzymane z terenu dane, zbiorczo zestawione, przekazuje do Departamentu Inwestycji do dnia 7 po upływie każdego miesiąca sprawozdawczego.

§ 7. W terminie do dnia 10 marca 1954 r. inwestorzy naczelni doręczą Departamentowi Inwestycji odpisy wykazów podległych inwestorów bezpośrednich, przesłanych właściwym wojewódzkim komisjom planowania gospodarczego, a sporządzonych zgodnie z § 21 instrukcji G. U. S.

§ 8. Inwestorzy bezpośredni planu centralnego i terenowego obowiązani są podać w sprawozdaniu — dział II wzór I-1 „Postęp realizacji podstawowych obiektów" — dane dotyczące następujących obiektów inwestycyjnych:

1. hale produkcyjne
2. hale montażowo-warsztatowe
3. komory produkcyjne
4. hale autoklawów
5. hale silosów i młynów
6. rozdzielnie pary
7. kotłownie
8. transformatornie
9. stacje pomp
10. magazyny i wiaty
11. bocznice kolejowe
12. garaże
13. budynki administracyjne
14. budynki mieszkalne.

§ 9. Inwestorzy bezpośredni, mający kilka tytułów inwestycyjnych w planie inwestycji scentralizowanych, a tylko jeden tytuł na inwestycje niescentralizowane limitowe, wypełniają rubrykę E wzoru I-1 dział 1 — „Postęp realizacji inwestycji" tylko w sprawozdaniu jednego z tytułów inwestycyjnych nadmieniając w pozostałych sprawozdaniach, że przebieg realizacji inwestycji niescentralizowanych wykazany jest w tytule Nr ...

§ 10. W sprawozdaniach miesięcznych wzór I-1 „Sprawozdanie o realizacji inwestycji" inwestor bezpośredni — Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Sprzętowego Budownictwa Miejskiego, dokonujący zakupu maszyn, urządzeń i inwentarza dla wszystkich przedsiębiorstw budowlano-montażowych budownictwa miejskiego planu centralnego i terenowego zwolniony jest od wypełniania rubryk: 4a oraz A, B i C.

§ 11. Wymienione w § 10 Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Sprzętowego Budownictwa Miejskiego nie wypełnia rubr. 9-12 w sprawozdaniach wzór 1-2 co do tytułów zakupowych.

§ 12. Podstawę formalną do wprowadzenia zmian limitu w tytułach inwestycyjnych oraz wprowadzenia nowych tytułów do sprawozdawczości stanowi zawiadomienie inwestora nadrzędnego, wydane w trybie obowiązujących przepisów.

§ 13. Sprawozdanie z wykonania planu oddawania inwestycji do użytku według wzoru I-2 sporządzają inwestorzy bezpośredni zgodnie z § 65 instrukcji G. U. S. na podstawie odbioru dokonanego w trybie uchwały Nr 522 Prezydium Rządu z dnia 1 lipca 1952 r. w sprawie zasad oraz trybu oddawania inwestycji do użytku (eksploatacji) (Monitor Polski Nr A-64, poz. 989).

§ 14. Rubryki: 9, 10, 11 i 12 „Przyrost zdolności produkcyjnej lub usługowej" we wzorze I-2 inwestorzy bezpośredni powinni wypełniać w jednostkach miary i oznaczenia, zgodnych z podanymi w planie oddawania inwestycji do użytku

35.

OKÓLNIK Nr 14

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 2 marca 1954 roku

w sprawie przestrzegania właściwego magazynowania oraz przewożenia elementów z gazobetonu cementowego i wapiennego.

(L. dz. CZZ/133/6817/54).

Lustracje przeprowadzone w terenie wykazały, że transport i gospodarka gazobetonem cementowym i wapiennym nie są dokonywane zgodnie z obowiązującymi przepisami, co w rezultacie powoduje znaczne marnotrawstwo tych materiałów.

W celu zapobieżenia dalszemu niszczeniu tych tak cennych materiałów prefabrykowanych, poniżej przytacza się przepisy, regulujące transport i magazynowanie gazobetonów: cementowego i wapiennego.

Transport gazobetonu cementowego i wapiennego:

1. Gazobeton cementowy i wapienny należy przewozić, zabezpieczając od zawilgocenia. Nie jest to konieczne przy transporcie na bliższe odległości.
2. Gazobeton cementowy i wapienny na większe odległości przewozi się koleją, na mniejsze — samochodami lub platformami. Do transportu wewnętrznego na placu budowy należy używać taczek płaskich.
3. Załadunek i wyładunek należy wykonywać ostrożnie bez rzucania bloków i płyt.
4. Sposób załadowania w wagonie lub samochodzie powinien wykluczać wzajemne przesuwanie się elementów podczas transportu — szczeliny między elementami a ścianami wagonu albo samochodu należy wypełniać słomą, wiórami lub trocinami.
5. Elementy należy układać na dłuższym boku w kierunku jazdy (płyty rębem).
6. Wysokość ułożenia bloków dowolna, natomiast wysokość ułożenia płyt nie powinna przekraczać 4 do 5 warstw rębem.

Układanie gazobetonu cementowego i wapiennego na budowie.

1. Elementy z gazobetonu cementowego i wapiennego należy przechowywać pod dachem. Elementy, przeznaczone do natychmiastowego użycia mogą być przechowywane przez krótki okres na składowiskach otwartych.
2. Elementy z gazobetonu cementowego i wapiennego należy składować na równym podkładzie z desek w celu uchronienia elementów przed nasiąkaniem wilgocią.
3. Bloki i półbloki powinny być ustawione na boku dłuższym, natomiast płyty należy składować rębem.

Komórki lustracyjne na wszystkich szczeblach zwracać będą uwagę czy przepisy powyższe są stosowane i o wszystkich przewinieniach składać będą meldunki do właściwych nadzorujących centralnych zarządów.

Dyrektorzy centralnych zarządów wyciągać będą konsekwencje w stosunku do winnych nieprzestrzegania przepisów, co powoduje marnotrawstwo gazobetonów cementowego i wapiennego.

Minister w/z. **A. Wolski**

36.

PISMO OKÓLNE Nr 29

MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 12 marca 1954 r.

w sprawie uogólnionych wskaźników kosztu urządzeń sanitarnych, ogrzewczych i elektrycznych.

(L. dz. SWKCiU/P/17/54)

Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli podaje do wiadomości załączone uogólnione wskaźniki kosztu urządzeń sanitarnych, ogrzewczych i elektrycznych ustalonych na podstawie doświadczeń Centralnego Zarządu Robót Instalacyjnych Min. Bud. M. i O.

Załączone wskaźniki mogą służyć jako orientacyjny materiał pomocniczy do planowania kosztów urządzeń sanitarnych, ogrzewczych i elektrycznych przy zawieraniu porozumień wstępnych między zamawiającym, a wykonawcą.

Podkreśla się, że „zestawienie kosztu budowli” sporządzane przez biura projektów w etapie projektu wstępnego powinny być opracowane na podstawie wskaźnika opartego na kosztorysach szczegółowych budowli o podobnej charakterystyce i przy uwzględnieniu warunków wykonania robót ustalonych dla danej budowli.

Naczelnik Samodzielnego Wydziału (inż. **Fr. Brzeski**)

W S K A Ź N I K I **Załącznik Nr 1**

orientacyjne wartości standartowych robót i urządzeń kanalizacyjnych i ogrzewczych obliczone według poziomu cen 1950, (CRBI/50) przy odległości dowozu materiałów do 2 km

L. p.	Typ budynku	Wielkość budynku	Wartość robót zł/m³ budynku											
			Roboty wod.-kan w strefach			Roboty urządzeń gazowych w strefach —			Roboty c. o. z kotłownią — w strefach			Roboty c. o. bez kotłowni — w strefach		
			I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III
1	Budynki mieszkalne	do 2000 m³	15,05	14,83	14,60	7,47	7,36	7,25	18.50	18,23	17,95	10,4	10,2	10,0
2	,, ,,	2001 — 4000 m³	13,88	13,67	13,47	5,72	5,63	5,55	18,50	18,23	17,95	10,4	10,2	10,0
3	,, ,,	4001 — 6000 m³	12,73	12,54	12,35	5,45	5,37	5,29	17,88	17,61	17,35	10,4	10,2	10,0
4	,, ,,	6001 — 8000 m³	12,12	11,94	11,96	4,95	4,88	4,80	17,37	17,11	16,86	10,4	10,2	10,0
5	,, ,,	ponad 8000 m³	11,21	11,04	10,88	4,75	4,68	4.61	16,16	15,92	15,68	10,4	10,2	10,0
6	Biurowce	do 10.000 m³	9,80	9,65	9,51	4,75	4,68	4,61	17,37	17,11	16,86			
7	,, ...	do 15.000 m³	7,47	7,36	7,25	4,75	4,68	4,61	17.37	17,11	16,86			
8	,, ...	do 20.000 m³	7,04	6,87	6,76	4,75	4,68	4,61	17,37	17,11	16,86			
9	,, ...	ponad 20.000 m³	6,57	6,47	6,37	3,94	3,88	3,82	16,16	15,92	15,68			
10	Szkoły	różne	13,84	13,63	13,43	3,13	3,08	3,04	18,21	18,21	17,93			
11	Żłobki	,,	20,81	20,50	20,19	—	—	—	23,13	22,79	22,44			
12	Przedszkola	,,	11,51	11,34	11,17	3,13	3,08	3,04	20,81	20,50	20,19			
13	Szpitale	,,	22,22	21,89	21,56	13,03	12,84	12,64	26,56	26,17	25,77			
14	Bursy	100 osób	9,19	9,05	8,92	3,13	3,08	3,04	19,70	19,40	19,11			
15	,, ...	300 ,,	8,08	7,96	7,84	3,13	3,08	3,04	17,37	17,11	16,86			

WSKAŹNIKI

orientacyjne wartości standartowych robót i urządzeń elektrycznych obliczone według poziomu cen 1950 (CRBI/50) przy odległości dowozu materiałów do 2 km

L. p.	Typ budynku	Wielkość budynku	Wartość robót elektrycznych zł/m³ budynku — w strefach		
			I	II	III
1	Budynki mieszkalne	do 2000 m³	4,80	4,70	4,50
2	,, ,, ...	2001 — 4000 m³	4,45	4,30	4,15
3	,, ,, ...	4001 — 6000 m³	4,10	3,95	3,85
4	,, ,, ...	6001 — 8000 m³	4,00	3,90	3,80
5	,, ,, ...	pow. 8000 m³	3,95	3,85	3,75
6	Biurowce	do 10.000 m³	18,35	17,80	17,30
7	,, ...	do 15.000 m³	16,30	15,85	15,35
8	,, ...	do 20.000 m³	14,80	14,35	13,90
9	,, ...	pow. 20.000 m³	13,75	13,35	12,95
10	Szkoły i internaty	różne	5,60	5,45	5,30
11	Żłobki	,,	5,10	4,95	4,80
12	Przedszkola	,,	5,10	4,95	4,80
13	Szpitale	,,	13,75	13,35	13,90
14	Bursy	do 100 osób	5,10	4,95	4,80
15	,, ...	do 300 ,,	4,60	4,45	4,30

KOMUNIKAT I

W Dzienniku Ustaw ogłoszono:

W Nr 7 z 8.II.54 r. poz. 22 rozporządzenie Ministrów: Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia z 30.X.53 r. w sprawie higieny pracy przy wytwarzaniu, przerobie i stosowaniu związków chromu.

Poz. 23 rozporządzenie Ministrów: Budownictwa Miast i Osiedli, Budownictwa Przemysłowego oraz Pracy i Opieki Społecznej z 8.XII.53 r. w sprawie zmiany przepisów dotyczących przestrzegania warunków bezpieczeństwa i higieny przy robotach budowlanych.

W Nr 9 z 23.II.54 r. poz. 27 rozporządzenie Przewodniczącego PKPG z 9.II.54 r. w sprawie zatwierdzenia norm ustalonych przez Polski Komitet Normalizacyjny, dotyczących stali konstrukcyjnych.

W Nr 10 z 1.III.54 r. poz. 35 dekret z 24.II.54 o zakładowych komisjach rozjemczych.

W Monitorze Polskim ogłoszono:

W Nr A-18 z 18.II.54 r. poz. 322 uchwałę Prezydium Rządu Nr 60 z 6.II.54 r. w sprawie kalendarza wypłat wynagrodzeń na rok 1954 dla robotników zatrudnionych w przedsiębiorstwach budowlano-montażowych i instalacyjnych.

Poz. 323 zarządzenie Nr 18 Prezesa Rady Ministrów z 9.II. 54 r. w sprawie trybu powoływania przy prezydiach wojewódzkich rad narodowych komisji opiniodawczych do ustalania cen, opłat i stawek taryfowych, trybu ich postępowania oraz zasad wynagradzania członków komisji.

Poz. 324 zrządzenie Przewodniczącego PKPG i Ministra Finansów z 31.I.54 r. w sprawie zasad finansowania przez banki specjalne inwestycji scentralizowanych.

Poz. 325 zarządzenie Przewodniczącego PKPG z 4.II.54 r. w sprawie przekazania uprawnień do wydawania przepisów o sposobie zagospodarowania nadwyżek niektórych materiałów.

Poz. 326 zarządzenie Ministra Finansów z 29.XII.53 r. zmieniające zarządzenie z 27.VII.51 r. w sprawie określenia źródeł i sposobu finansowania wynalazczości pracowniczej.

Poz. 327 zarządzenie Ministra Finansów z 6.II.54 r. w sprawie akumulacji funduszu amortyzacyjnego na kapitalne remonty jednostek nadzoru inwestycyjnego.

Poz. 329 okólnik Ministra Finansów z 25.I.54 r. w sprawie finansowania wynalazczości pracowniczej.

W Nr A-19 z 19.II.54 r. poz. 335 zarządzenie Ministra Finansów z 29.I.54 r. w sprawie finansowania inwestycji i kapitalnych remontów oddziałów zaopatrzenia robotniczego.

Poz. 339 zarządzenie Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z 29.I.54 w sprawie ustalenia wykazu średnich szkół zawodowych II stopnia, których absolwenci podlegają w 54 r. przepisom ustawy o planowym zatrudnianiu absolwentów średnich szkół zawodowych oraz szkół wyższych.

W Nr A-20 z 22.II.54 r. poz. 349 zarządzenie Nr 15 Ministra Poczt i Telegrafów z 13.I.54 r. w sprawie zakładania w budynkach mieszkalnych skrzynek listowych do doręczania korespondencji i czasopism.

W Nr A-21 z 24.II.54 r. poz. 351 uchwałę Prezydium Rządu Nr 69 z 6.II.54 r. w sprawie przekazywania zakładów lub ich części między państwowymi jednostkami gospodarczymi.

W Nr A-22 z 26.II.54 r. poz. 363 zarządzenie Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z 23.I.54 r. w sprawie trybu postępowania biur projektowych przy zatwierdzaniu podstawowych projektów budowlanych.

KOMUNIKAT II

Wydane zostały a nie są ogłoszone w Dzienniku Urzędowym następujące akty normatywne.

Zarządzenie Ministra Nr 38.

z 22.II.54 r. L. dz. SWKCiU/P/8/54 w sprawie opracowania norm oraz wskaźników techniczno-ekonomicznych

Zarządzenie Ministra Nr 39

z 20.II.54 r. L. dz. D. XIII/3/417/54 w sprawie uzależnienia premii dla pracowników umysłowych od wykonania planów funduszu płac.

Zarządzenie Ministra Nr 40

z 20.II.54 r. L. dz. D. XIII/3/418/54 w sprawie powołania komisji dla zbadania przekroczeń funduszu płac.

Zarządzenie Ministra Nr 41

z 24.II.54 r. L. dz. CZT/15/344/54 w sprawie planowania, rejestracji i kontroli kosztów własnych transportu w bazach transportowych zjednoczeń budownictwa miejskiego.

Zarządzenie Ministra Nr 45.

z 26.II.54 r. L. dz. D. III-W-20/54 w sprawie powoływania, odwoływania i przenoszenia pracowników aparatu kie-

rowniczego zjednoczeń i równorzędnych jednostek organizacyjnych.

Zarządzenie Ministra Nr 46

z 2.III.54 r. L. dz. D. II/3/949/54 w sprawie ostatecznego usunięcia usterek i wad na budowie I etapu Traktu Starej Warszawy.

Zarządzenie Ministra Nr 47

z 27.II.54 r. L. dz. CZZ/21/1012/54 w sprawie limitowania rozchodu materiałów do produkcji.

Zarządzenie Ministra Nr 49

z 6.III.54 r. L. dz. D. VI/1/9-2/54 w sprawie branżowego planu kont dla oddziałów zaopatrzenia robotniczego Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli.

Zarządzenie Ministra Nr 51

z 22.II.54 r. L. dz. GP/II/3a/260/54 w sprawie wykonania zadań P. I. 1954 r. oraz wzmocnienia potencjału wykonawczego przedsiębiorstw na terenie województwa stalinogrodzkiego.

Zarządzenie Ministra Nr 53

z 8.III.54 r. L. dz. S/254/54 w sprawie premiowania pracowników zatrudnionych na blokach C, B, E i Z. budowy P. K. i N. im. J. Stalina w Warszawie, za terminowe wykonanie szczególnie ważnych etapów robót.

Zarządzenie Ministra Nr 55

z 10.III.54 r. L. dz. GM/2/299/9-11/54 w sprawie występowania do zwierzchnich władz resortu

Zarządzenie Ministra Nr 57

z 12.III.54 r. L. dz. D. II/3/54 w sprawie terminowej realizacji budów dla Ministerstwa Kolei.

Zarządzenie Ministra Nr 59

z 13.III.54 r. L. dz. GM/2/538/9-11/54 w sprawie współdziałania z Komisją Prawa Budowlanego powołaną uchwałą Działu Budownictwa Prezydium Rządu.

Okólnik Ministra Nr 13

z 26.II.54 r. L. dz. D. VII/3/54 w sprawie wprowadzenia do obowiązkowego stosowania, tymczasowych wskazówek stosowania gazobetonu wapiennego i cementowego w okresie zimowym.

Pismo okólne Ministerstwa Nr 25

z 27.II.54 r. L. dz. GM/2/2977/9-14/54 w sprawie przesyłania aktów normatywnych Przedsiębiorstwu Budowlanemu Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego.

Pismo okólne Ministerstwa Nr 26

z 27.II.54 r. L. dz. D. XIII/5/926/54 w sprawie zatrudnienia ciężko poszkodowanych inwalidów przy obsłudze central telefonicznych.

Pismo okólne Ministerstwa Nr 27

z 9.III.54 r. L. dz. CZZ/144/5921/54 w sprawie zapewnienia Przedsiębiorstwu Osuszania Budynków dostępu do istniejących w przedsiębiorstwach zapasów koksu.

Pismo okólne Ministerstwa Nr 28

z 10.III.54 r. L. dz. D. XIII/3/691/54 w sprawie zbadania wniosków, dotyczących zakwalifikowania jednostek organizacyjnych do właściwych skal premiowych w r. 1954.

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli, Warszawa, Plac Dzierżyńskiego 3/5.

Warunki prenumeraty Dziennika Urzędowego Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli prenumerata roczna — 36 zł. Cena pojedyńczych egzemplarzy wskazana na każdym egzemplarzu. Wpłacać należy do Narodowego Banku Polskiego V oddział miejski Warszawa, Rachunek Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli Nr 378 — 412 — 18 część 6, dział 5, rozdział 17, wpływy z wydawnictw. —

Cena 4 zł

P. W. W. R. N. — Warszawa 1954.
Druk. Akcydens., W-wa, Tamka 3. 4.000. Zam. 708 z dn. 25.III.54 r. Podpis do druku 15.IV.54 r. Druk ukończ. 21.IV.54 r. Obj. 2 ark. druku. Pap. druk. sat. kl. VII, A1/60 g. 5-B-13393

ODBIORCA: